

Indicatoren en data voor monitoring wetenschapsstelsel

Feiten & Cijfers

In deze notitie geven we weer welke data en indicatoren er beschikbaar zijn over het Nederlandse wetenschapsstelsel. Daarbij leggen we de nadruk op de data en indicatoren die het Rathenau Instituut zelf verzamelt. Waar mogelijk verwijzen we ook naar andere databronnen.

Deze notitie is geschreven naar aanleiding van een vraag van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). In het proces van de vraagformulering is ook de kennisbehoefte van NWO betrokken. De vraag luidde: *welke indicatoren en data zijn momenteel voor OCW structureel beschikbaar voor het monitoren van het wetenschapsstelsel en onderdelen daarvan? Voor welke onderdelen en interacties ontbreken indicatoren en data?*

Als antwoord op zes andere vragen van OCW hebben we vergelijkbare notities geschreven.

Inhoud

1. Inleiding	2
2. Balans van de wetenschap	2
3. Data en indicatoren over de wetenschap op verzoek	7
4. Bronnen	9

1. Inleiding

Voor de beantwoording van deze vraag baseren we ons op twee bronnen: de Balans van de wetenschap 2020 (de Balans) (Rathenau Instituut, 2020) en een indicatorenoverzicht van de bij het Rathenau Instituut beschikbare data en indicatoren. In deze notitie geven we aan waar meer informatie te vinden is in de Balans, op onze webpagina Wetenschap in cijfers (WiC) en in andere publicaties van ons instituut. Daarnaast geven we aan waarvoor indicatoren ontbreken en waar meer data beschikbaar zijn buiten het Rathenau Instituut. Op een aantal belangrijke punten gaan we kort inhoudelijk in op de conclusies die we trekken uit de data die we hebben.

2. De Balans van de wetenschap

De Balans geeft een goed overzicht van de huidige stand van de Nederlandse wetenschap ([Rathenau Instituut, 2020](#)). We presenteren hieronder de data en indicatoren over drie doelen van wetenschapsbeleid die we in de Balans centraal stellen: wetenschappelijke impact (en samenwerking), maatschappelijke impact en talentontwikkeling.

2.1. Wetenschappelijke impact en samenwerking

De Nederlandse wetenschap heeft in internationaal opzicht veel impact. Dit is bijvoorbeeld te zien aan de gemiddelde citatie-impactscore van publicaties. Alleen in Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk ligt die hoger, zoals we laten zien in [deze datapublicatie](#). Buiten citatie-impactscores is het meten van wetenschappelijke impact lastig. Daarnaast geven citatie-impactscores een onvolledig beeld van hoeveel impact wetenschap daadwerkelijk heeft. Daarom presenteren we ook cijfers over een belangrijke indicator voor impact: internationale wetenschappelijke samenwerking. Een goede internationale inbedding laat zien dat de Nederlandse wetenschap een hoog aanzien heeft. Samenwerkingen, zowel internationaal als tussen disciplines, zijn daarnaast belangrijke middelen om tot impactvolle inzichten te komen. Om bepaald hoogwaardig en ambitieus onderzoek uit te voeren, moeten wetenschappers toegang hebben tot grootschalige onderzoeksinfrastructuren, die vaak tot stand komen door internationale samenwerking. Met betrekking tot wetenschappelijke impact en samenwerking zijn drie aspecten de komende jaren van groot belang.

Internationale wetenschappelijke samenwerking

In paragraaf 2.2 van de Balans ([Rathenau Instituut, 2020](#)) laten we zien hoe goed de Nederlandse wetenschap internationaal is ingebed. Zo werken Nederlandse onderzoekers veel internationaal samen en participeren vaak in de Europese kaderprogramma's. Dat blijkt ook uit onze factsheet over H2020 ([Rathenau Instituut, 2022a](#)). Daarnaast blijken Nederlandse onderzoekers erg mobiel te zijn ([Rathenau Instituut, 2021a](#) en [Rathenau Instituut, 2017](#)).

Op dit moment werken we aan kwantitatief inzicht in de vraag met welke landen Nederland veel samenwerkt en hoe zich dat door de tijd heen heeft ontwikkeld. Dit kan interessante inzichten bieden in de samenwerking met bijvoorbeeld opkomende landen zoals China. We hebben deze kennis wel voor H2020 ([Rathenau Instituut, 2022a](#)),

maar dat wordt sterk beïnvloed door de mate waarin andere landen actief zijn in Europese programma's.

Interdisciplinariteit van wetenschap

Op dit moment wordt de mate van interdisciplinariteit in de wetenschap nog niet structureel gemonitord. Er wordt wel gewerkt aan methoden om die interdisciplinariteit in beeld te brengen, maar deze geven vaak een inconsistent beeld dat niet overeenkomt met beschikbare kwalitatieve inzichten (zie bijvoorbeeld Adams, Loach en Szomszor, 2016; Råfols, 2020). Vanuit het Rathenau Instituut hebben we nog geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om interdisciplinariteit van onderzoek structureel te monitoren.

We hebben wel inzicht in de mate waarin talent multidisciplinair wordt opgeleid, bijvoorbeeld via het aantal sectoroverstijgende masterdiploma's ([Rathenau Instituut, 2021b](#)). Deze studenten komen tijdens hun opleiding in aanraking met meerdere wetenschappelijke sectoren, zoals bijvoorbeeld landbouw, economie en sociale wetenschappen.

Grootschalige onderzoeksinfrastructuren

Uit eerder onderzoek van het Rathenau Instituut blijkt dat onderzoeksfaciliteiten op meerdere manieren impact genereren. Zo kunnen ze richtingbepalend zijn voor het onderzoek dat wordt gedaan. Grootschalige onderzoeksfaciliteiten kunnen ook via andere mechanismen waarde creëren, bijvoorbeeld de werkgelegenheid die ze genereren. Toegang tot en deelname aan de ontwikkeling van onderzoeksfaciliteiten is daarom belangrijk.

Paragraaf 2.4 van de Balans gaat in op de toegankelijkheid en impact van onderzoeksfaciliteiten ([Rathenau Instituut, 2020](#)), evenals het dossier onderzoeksinfrastructuur op onze website ([Rathenau Instituut, 2021c](#)). Op dit moment beschikken we niet over geschikte data en indicatoren om de toegang van Nederlandse onderzoekers tot onderzoeksfaciliteiten in kaart te brengen.

2.2. Maatschappelijke impact

Een tweede doel van het huidige wetenschapsbeleid is maatschappelijke impact. Het is van belang dat onderzoek bijdraagt aan het oplossen van maatschappelijke uitdagingen en zich open en transparant opstelt richting de samenleving. Hoe de Nederlandse wetenschap zich op dit punt ontwikkelt, beschrijven we in hoofdstuk drie van de Balans. Hieronder vatten we de beschikbare indicatoren samen op enkele aspecten van maatschappelijke impact.

Interacties tussen wetenschap en samenleving

In de Balans kijken we naar de interacties tussen de wetenschap en andere partijen als indicatie voor de maatschappelijke impact van wetenschap ([Rathenau Instituut, 2020](#)). Die interacties hebben de vorm van financiering en agendering van onderzoek, het samenwerken aan onderzoeksprojecten, het opleiden van studenten en het breed

gebruik van publicaties. De data en indicatoren die we hierover hebben, worden samengevat in de paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Balans. Onze inzichten hebben we gebundeld in het dossier impact van onderzoek en innovatie ([Rathenau Instituut, 2021d](#)).

Voor het bedrijfsleven kunnen we de frequentie van interacties met wetenschappers vrij goed in kaart brengen door middel van internationaal vergelijkbare indicatoren. Paragraaf 3.2 in de Balans laat zien dat de publiek-private samenwerking in Nederland zich positief ontwikkelt. Er wordt veel in samenwerking gepubliceerd en private partijen zijn belangrijke financiers van onderzoek aan hogeronderwijsinstellingen (zie ook paragraaf 2.3.9 van de Balans en de factsheets over R&D-investeringen ([Rathenau Instituut, 2022b](#)) en samenwerking ([Rathenau Instituut, 2021e](#))).

Het is moeilijker om interacties tussen wetenschap en publieke organisaties, non-profitorganisaties en burgers in kaart te brengen. Deze komen in de statistieken vrijwel niet voor, of zijn geaggregeerd in bredere categorieën. Van de ministeries wordt apart bijgehouden hoeveel zij investeren in onderzoek door publieke en private uitvoerders. Maar omdat de structurele institutionele financiering hier ook onderdeel van is, geeft dit een minder goede indicatie van samenwerking dan financiering door private financiers. Zie ook onze jaarlijkse TWIN-publicatie over de totale investeringen in wetenschap en innovatie ([Rathenau Instituut, 2022d](#)).

Op dit moment worden er nieuwe indicatoren ontwikkeld om te inventariseren in hoeverre gepubliceerde artikelen worden gedeeld en geciteerd buiten de wetenschap, op basis van data van sociale media platformen, ook wel *altmetrics* genoemd (zie bijvoorbeeld Robinson-Garcia, Van Leeuwen en Råfols, 2018).

Aanpak maatschappelijke vraagstukken

Er is steeds meer aandacht voor de mate waarin geïnvesteerd wordt in onderzoek naar specifieke maatschappelijke vraagstukken, zoals de energietransitie. Daarom is er een groeiende vraag naar inzicht in de koppeling tussen onderzoek en maatschappelijke uitdagingen. De mogelijkheden op dit gebied zijn in ontwikkeling, bijvoorbeeld in het STRINGS-project en het SDG-dashboard van Universiteiten van Nederland (UNL). Dat laatste linkt wetenschappelijke publicaties van de universiteiten aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Daarvoor wordt wel uitgegaan van een specifieke operationalisering van de SDG's die de resultaten kan beïnvloeden (Armitage et al., 2020). Vanuit het Rathenau Instituut deden we met behulp van data over publicaties een analyse van onderzoek naar AI ([Rathenau Instituut, 2021f](#)). De databases van NWO en H2020 gebruikten we voor een analyse van klimaatgericht onderzoek ([Rathenau Instituut, 2019](#)) en onderzoek in en naar het Caribisch deel van het koninkrijk ([Rathenau Instituut 2022c](#)).

Open science

De beschikbare indicatoren om *open science* in kaart te brengen, worden grotendeels gepresenteerd in paragraaf 3.4 van de Balans ([Rathenau Instituut, 2020](#)). Deze

paragraaf en onze factsheet over *open access* ([Rathenau Instituut, 2021g](#)) laten zien dat Nederland internationaal vooroploopt bij het publiceren via *open access*. De hybride route, mede mogelijk gemaakt door afspraken tussen universiteiten en uitgevers over publicatiekosten, speelt hierin een belangrijke rol.

Data over *open data* en publieke betrokkenheid (beide ook deel van *open science*) zijn een stuk spaarzamer beschikbaar. De Europese Commissie presenteert op haar *open science monitor* indicatoren over het aantal *repositories*, het beleid van financiers en tijdschriften en de houding van onderzoekers. Enkele inzichten daaruit en uit een beknopte literatuurstudie staan in het rapport *Perspectives on the future of Open Science* ([Rathenau Instituut, 2021h](#)).

Voor publieke betrokkenheid wordt vaak gekeken naar zogenoemde *citizen science*-projecten. Zo ook in de Balans ([Rathenau Instituut, 2020](#)). Maar voor het realiseren van publieke betrokkenheid is wel meer nodig, zo blijkt uit ons rapport Samen verder met open science ([Rathenau Instituut, 2021i](#)). In Drijfveren van onderzoekers ([Rathenau Instituut, 2018, hoofdstuk 3](#)) lieten we zien dat onderzoekers maatschappelijke partijen weinig betrekken bij de agendering en uitvoering van hun onderzoek. Bij hogescholen spelen niet-wetenschappelijke actoren wel regelmatig een rol bij het bepalen van de onderzoeksthema's. Vragen hierover hebben we niet opgenomen in ons onderzoek naar drijfveren in 2021, maar monitoren is mogelijk door deze vragen weer op te nemen in een toekomstige editie.

Vertrouwen in de wetenschap

Het vertrouwen dat Nederlandse burgers hebben in de wetenschap is een belangrijke vorm van maatschappelijke impact. Hierover hebben we een serie van vier enquêtes beschikbaar (2012, 2015, 2018 en 2021), waarvan de resultaten worden beschreven in een factsheet ([Rathenau Instituut, 2022e](#)) en een rapport ([Rathenau Instituut, 2021j](#)). Het vertrouwen in de wetenschap is hoog ten opzichte van andere Nederlandse instituties en internationaal vergelijkbaar met 19 referentielanden. We blijven het vertrouwen van burgers in de wetenschap monitoren.

2.3. Talentontwikkeling

Het derde doel van het wetenschapsbeleid is het creëren van een omgeving waarin de huidige en toekomstige wetenschappelijke talenten zich kunnen ontwikkelen. Hieronder geven we de beschikbare indicatoren weer voor de belangrijkste aspecten binnen dit beleidsdoel.

Werkdruk

Nederlandse onderzoekers werken gemiddeld een kwart van hun aanstelling over, zo blijkt uit onze studie Drijfveren van onderzoekers ([Rathenau Instituut, 2018](#)). Later dit jaar zullen we een update van dit onderzoek publiceren. Zoals de data in paragraaf 4.2.5 van de Balans ([Rathenau Instituut, 2020](#)) laten zien, is de werkdruk hoog.

Op dit moment zijn er geen internationaal vergelijkbare gegevens over werkdruk in de wetenschap beschikbaar. Met een internationale vergelijking zouden we beter in kaart kunnen brengen of en waarin de Nederlandse situatie uniek is. We kijken nu of we studies met vergelijkbare gegevens uit andere landen kunnen vinden.

Intersectorale mobiliteit onderzoekers

Er zijn relatief weinig gegevens over intersectorale mobiliteit. Uit het CBS-gepromoveerdenonderzoek blijkt dat veel gepromoveerden de academische wetenschap verlaten. De meesten van hen blijven echter als onderzoeker actief en gebruiken hun onderzoeksvaardigheden dus nog steeds in hun werk (Rathenau Instituut, 2021k). Onderzoek over de periode 2003-2011 liet zien dat de Nederlandse wetenschap een open systeem is: er is naast uitstroom, waar zorg over is, ook sprake van instroom in alle functiecategorieën (Rathenau Instituut, 2013). Voor meer details verwijzen we naar de Notitie doorstroom en mobiliteit van wetenschappers (Rathenau Instituut, 2022f), de factsheet loopbaan van gepromoveerden (Rathenau Instituut, 2021k) en paragraaf 4.3 van de Balans (Rathenau Instituut, 2020).

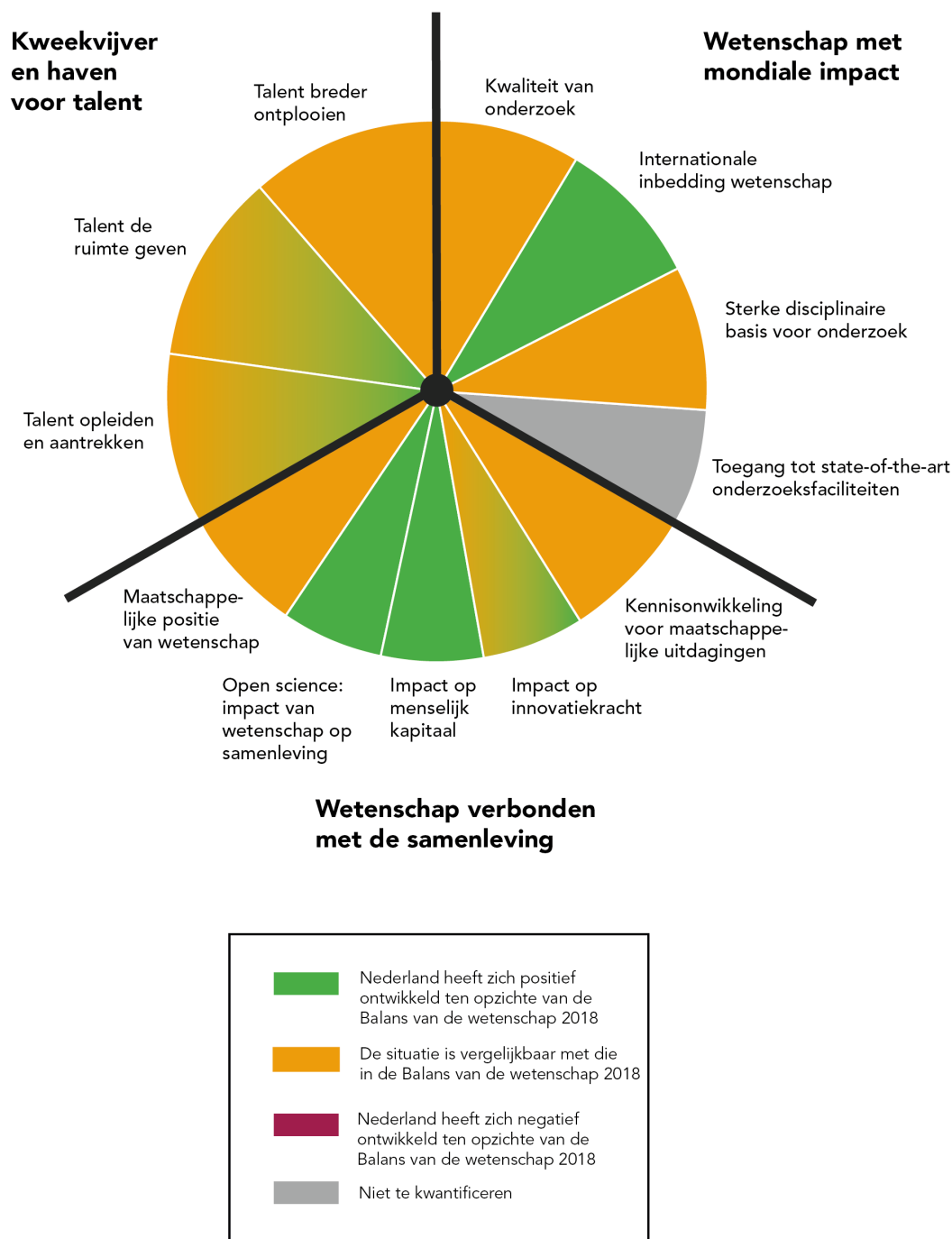
Breder erkennen en waarderen

Het creëren van een omgeving waarin talent zich kan ontwikkelen, betekent in de praktijk steeds vaker het flexibel inspelen op de verschillende kwaliteiten en taken van wetenschappers. Met de beweging naar breder erkennen en waarderen, wordt meer aandacht gevraagd voor dit brede takenpakket. Het gaat dan bijvoorbeeld om teamprestaties, *open science*-praktijken en goed leiderschap. Dit is ook een beweging naar een meer kwalitatief ingestoken beoordeling van wetenschappers. Vanuit het Rathenau Instituut proberen we de verandering in het werk en de beoordeling van wetenschappers te monitoren via de enquête naar drijfveren van onderzoekers (Rathenau Instituut, 2018). In 2018 bleek al dat bij universiteiten de aandacht voor het onderwijs in de functiebeoordeling iets was toegenomen. In de enquête uit 2021 hebben we nog uitgebreider aandacht voor de verschillende taken van onderzoekers. De resultaten publiceren we later dit jaar. Zie ook de notitie over taakverdeling in de wetenschap (Rathenau Instituut, 2022g).

2.4. De Balans van de wetenschap

Figuur 1 geeft een samenvatting van de ontwikkeling van de Nederlandse wetenschap op de verschillende subdoelen van het huidige wetenschapsbeleid, aan de hand van beschikbare indicatoren (Rathenau Instituut, 2020). Deze figuur laat zien dat er grotere knelpunten zitten bij talentontwikkelingen dan bij wetenschappelijke en maatschappelijke impact. Hier vinden we in 2020 de minste vooruitgang ten opzichte van 2018. Verdere uitwerking van deze doelen en indicatoren is te vinden in de Balans.

Figuur 1 De ontwikkeling van de Nederlandse wetenschap 2018-2020

3. Data en indicatoren over de wetenschap op verzoek

Het Rathenau instituut presenteert veel data en indicatoren in de Balans (Rathenau Instituut, 2020), op de webpagina Wetenschap in cijfers, en in andere publicaties. Een overzicht van de thema's waarover wij indicatoren beschikbaar hebben, staat in tabel 1. Deze thema's komen overeen met de thema's van Wetenschap in cijfers. In de tabel staat ook waar elders data beschikbaar zijn en welke data momenteel ontbreken. Op verzoek kunnen beschikbare data en indicatoren met daarbij de bron en publicatie worden opgeleverd.

Tabel 1 Thema's en indicatoren

Thema	Subthema's	Externe bronnen	Te ontwikkelen indicatoren
Beleid en structuur	Organisatie kennis in Nederland		
Geld	Europese financiering		Zie ook paragraaf 'verder onderzoek' Notitie publieke investeringen in R&D (Rathenau Instituut, 2022h)
	Financiën universiteiten		
	Financiën kennisinstellingen		
	R&D investeringen internationaal vergeleken		
	R&D investeringen Nederland		
	R&D investeringen bedrijven		
Impact	Innovatie	Robinson-Garcia, Van Leeuwen en Ràfols, 2018; STRINGS project; SDG-dashboard (UNL)	Omvang van het delen van Nederlandse wetenschappelijke output buiten de wetenschap middels altmetrics
	Maatschappelijke uitdagingen		
	Vertrouwen in de wetenschap		
Output	Patenten	Open science monitor	Omvang open data
	Promoties en Masters		
	Publicaties		
Werking van de wetenschap	Excellentie		Internationale samenwerking buiten H2020; Mate van interdisciplinariteit; Toegang grootschalige onderzoeksfaciliteiten; Omvang public engagement; Zie ook paragraaf 'verder onderzoek' Notitie de Nederlandse kennisbasis in beeld (Rathenau Instituut, 2022i)
	Onderzoeksevaluaties		
	Samenwerking		
Wetenschappers	Internationalisering		Werkdruk internationaal vergeleken; Intersectorale mobiliteit; Zie ook paragraaf 'verder onderzoek' Notities taakverdeling in de wetenschap (Rathenau Instituut 2022g) en Doorstroom en mobiliteit van wetenschappers (Rathenau Instituut 2022f)
	Personeel universiteiten, umc		
	Nederlands R&D personeel		
	Vrouwen in de wetenschap		

4. Bronnen

Waar gegevens in deze notitie voortkomen uit een rapport, datapublicatie of factsheet van het Rathenau Instituut, verwijst een hyperlink naar het volledige document. Hierin staat van welke bron of dataleverancier de gebruikte gegevens afkomstig zijn. In het overzicht hieronder staan alle publicaties van het Rathenau Instituut die voor deze notitie zijn gebruikt. Verderop staan externe publicaties waarvan de gegevens niet, nog niet of onvolledig te vinden zijn in onze eigen publicaties.

Gebruikte publicaties van het Rathenau Instituut

- Rathenau Instituut (2013). Academische carrières en loopbaanbeleid. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2017). Internationale mobiliteit van wetenschappers. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2018). Drijfveren van onderzoekers 2018. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2019). Factsheet Klimaatgericht onderzoek en innovatie. Den Haag: Rathenau.
- Rathenau Instituut (2020). Balans van de wetenschap 2020. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021a). Factsheet Internationale mobiliteit van AI-wetenschappers. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021b). Factsheet Promoties en masters in Nederland. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021c). Dossier onderzoeksinfrastructuur. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021d). Dossier impact van onderzoek en innovatie. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021e). Factsheet Samenwerking in R&D. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021f). Factsheet Onderzoek naar kunstmatige intelligentie in Nederland. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021g). Factsheet Wetenschappelijke publicaties via open access. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021h). Perspectives on the future of Open Science - Effects of global variation in open science practices on the European research system. European Commission.
- Rathenau Instituut (2021i). Samen verder met open science. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021j). Vertrouwen van Nederlanders in wetenschap (enquête 2021). Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2021k). Factsheet De loopbaan van gepromoveerden. Den Haag: Rathenau Instituut.
- Rathenau Instituut (2022a). Factsheet Nederland en Horizon 2020. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022b). Factsheet R&D-uitgaven internationaal vergeleken. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022c). Factsheet Wetenschappelijk onderzoek in het Caribisch deel van het koninkrijk. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022d). Totale investeringen in wetenschap en innovatie (TWIN) 2020-2026. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022e). Factsheet Vertrouwen in de wetenschap. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022f). Notitie doorstroom en mobiliteit van wetenschappers. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022g). Notitie taakverdeling in de wetenschap. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022h). Notitie publieke investeringen in R&D. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut (2022i). Notitie de Nederlandse kennisbasis in beeld. Den Haag: Rathenau Instituut.

Rathenau Instituut: Datapublicatie Citatie-impact van alle publicaties internationaal vergeleken (WoS)

Overige bronnen:

Adams, J., T. Loach & M. Szomszor. (2016). *Interdisciplinary Research: Methodologies for Identification and Assessment*. Digital Science & Research Councils UK.

Armitage, C.S., M. Lorenz & S. Mikki. (2020). Mapping Scholarly Publications Related to the Sustainable Development Goals: Do Independent Bibliometric Approaches get the same Results? *Quantitative Science Studies*. Vol. 1:3. Pp. 1092-1108.

Ràfols, I. (2020). On 'Measuring' Interdisciplinarity: from Indicators to Indicating [blogpost]. *Leiden Madtrics*. Accessed 24-03-2022: <https://leidenmadtrics.nl/articles/on-measuring-interdisciplinarity-from-indicators-to-indicating>

Robinson-garcia, N., T.N. van Leeuwen & I. Ràfols. (2018). Using Altmetrics for Contextualised Mapping of Societal Impact: From Hits to Networks. *Science and Public Policy*. Vol. 45:6. Pp. 815-826.

STRINGS (n.d.) Welcome to Strings. <http://strings.org.uk/>

Universiteiten van Nederland (n.d.) SDG-Dashboard: Impact Nederlandse universiteiten in kaart gebracht. <https://www.universiteitenvannederland.nl/sdg-dashboard.html>

Auteurs

Lionne Koens, Rik Joosen en Alexandra Vennekens

Foto omslag

© Rathenau Instituut

Bij voorkeur citeren als:

Rathenau Instituut (2022). *Indicatoren en data voor monitoring wetenschapsstelsel*. Den Haag: Rathenau Instituut.

© Rathenau Instituut 2022

Verveelvoudigen en/of openbaarmaking van (delen van) dit werk voor creatieve, persoonlijke of educatieve doeleinden is toegestaan, mits kopieën niet gemaakt of gebruikt worden voor commerciële doeleinden en onder voorwaarde dat de kopieën de volledige bovenstaande referentie bevatten. In alle andere gevallen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming.

Open Access

Het Rathenau Instituut heeft een beleid voor open access. Rapporten, achtergrondstudies, wetenschappelijke artikelen, software worden vrij beschikbaar gepubliceerd. Onderzoeksgegevens komen beschikbaar met inachtneming van wettelijke bepalingen en ethische normen voor onderzoek over rechten van derden, privacy, en auteursrecht.

Contactgegevens

Anna van Saksenlaan 51
Postbus 95366
2509 CJ Den Haag
070-342 15 42
info@rathenau.nl
www.rathenau.nl

Het Rathenau Instituut stimuleert de publieke en politieke meningsvorming over de maatschappelijke aspecten van wetenschap en technologie. We doen onderzoek en organiseren het debat over wetenschap, innovatie en nieuwe technologieën.

Rathenau Instituut